

ERKEN ÇOCUKLUK ÖZEL EĞİTİM PROGRAMI NEDİR?

0-36 ay EÇÖE Öğretim Programı, belirtilen yaş aralığındaki özel eğitim ihtiyacı olan çocukların evde ve okulda gelişimlerinin desteklenmesine yönelik bir programdır (MEB, 2018).

ERKEN ÇOCUKLUK ÖZEL EĞİTİM-ÖĞRETİM PROGRAMINDA ÇOCUK HANGİ ALANLARDA DESTEKLENMEKTEDİR?

Erken çocukluk Özel Eğitim Öğretim Programında çocuğun; bilişsel gelişim alanı, alıcı dil gelişim alanı, ifade edici dil gelişim alanı, kaba motor gelişim alanı, ince motor gelişim alanı, sosyal-duygusal gelişim alanı, uyumsal beceriler gelişim alanından desteklenmesi amaçlanmaktadır.

36-66 AY ARASINDA OLAN ÇOCUKLAR HANGİ EĞİTİMLERDEN YARARLANABİLİR?

Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğine göre “36 ayını tamamlayan ve 66 ayını doldurmamış çocuklar için özel eğitim anaokulu açılabilir gibi bu çocuklar için, ilköğretim kademesinde eğitim veren özel eğitim okulları, bağımsız anaokulları ve diğer ilköğretim bünyesinde özel eğitim anasınıfları” da açılır. Bu yaş grubu çocuklar tam zamanlı kaynaştırma eğitiminden de yararlanabilmektedir.

Bunun yanında Özel Eğitim Rehabilitasyon Merkezlerinden yararlanabilmeleri için MEB tarafından düzenlenen Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu raporuyla aylık 8 saat bireysel, 4 saat grup eğitimi hizmeti alabilir.

Okul öncesi eğitimi uzatılabilir mi?

67-78 ay arasında bulunan özel eğitim ihtiyacı olan bireyler, gelişim özellikleri ve bireysel özellikleri dikkate alınarak 1 yıl süre ile okul öncesi eğitimlerini uzatabilir.

Tam zamanlı kaynaştırma yoluyla okul öncesi kurumlara yönlendirilen 36-66 ay arasındaki çocukların sınıf içerisindeki sayısı kaç olmalıdır?

Tam zamanlı Kaynaştırma/Bütünleştirme yoluyla eğitim uygulaması yapılan okullarda özel eğitim ihtiyacı olan bireyler gelişim özellikleri de dikkate alınarak sınıflara eşit sayıda ve her bir şubede 2 öğrenciyi geçmeyecek şekilde yerleştirilir. Ancak bu sayı birleştirilmiş sınıf uygulaması yapılan okullarda ihtiyaç doğrultusunda artırılabilir.

Özel eğitimde okul öncesi zorunlu mudur?

36-67 ay aralığındaki özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin okul öncesi eğitimi zorunludur.

ERKEN ÇOCUKLUK ÖZEL EĞİTİMDE KULLANILAN UYGULAMALAR

Erken çocukluk özel eğitiminde kullanılan müdahale programları;

- Küçük Adımlar Erken Müdahale Programı
- Portage Erken Müdahale Programı,
- Eteçom,
- Oçidep
- Floortime

KAYNAKÇA

BIRKAN, B. (2002). Erken özel eğitim hizmetleri. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi, 3(02).
MEB, (2018). Erken Çocukluk Özel Eğitim Öğretim Programı. (MEB, 2018, s.5).

OMRIS, G., & ÇELİK, S. (2022). Erken Çocukluk Özel Eğitimi: Kuramsal ve Yasal Temeller, Dünya'daki ve Türkiye'deki Son Eğilimler. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi, 23(1), 243-269.
<https://doi.org/10.21565/oztegitimdergisi.748893>

PINAR, E. S. (2006). Dünyada ve Türkiye'de Erken Çocukluk Özel Eğitiminin Gelişimi ve Erken Çocukluk Özel Eğitim Uygulamaları. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi, 7(02), 71-83.
https://doi.org/10.1501/Ozleg_00000000098

Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği (07.07.2018)

(EÇÖE) NEDİR?

**Mamak
Rehberlik ve
Araştırma Merkezi**

ERKEN ÇOCUKLUKTA ÖZEL EĞİTİM (EÇÖE) NEDİR?

Gelişimsel geriliği veya yetersizliği olan çocuklara ve onların ailelerine 0-8 yaş aralığında verilen eğitimidir. Bu eğitim, yetersizliği olan ve gelişimsel risk altındaki çocuklara; akranları ile arasındaki farkları azaltmak, gelişimlerini desteklemek ya da yetersizliğin engele dönüşmesini önlemek gibi amaçlarla verilmektedir. Erken çocukluk özel eğitimi tüm yetersizlik türlerini (işitme, görme, zihinsel yetersizlik gibi.), tüm yetersizlik derecelerini (hafif, orta, ağır) ve 0-8 yaş aralığındaki tüm çocukları (bebeklik, okul öncesi, ilköğretim birinci kademe gibi) kapsayan geniş bir alandır.

EÇÖE'NİN TEMEL AMAÇLARI NELERDİR?

Aileleri destekleyerek;

- ✓ Aile ve çocuk arasındaki iletişimini arttırma
- ✓ Programa yasal dayanak oluşturma,
- ✓ Aileyi sürecin bir parçası haline getirmeyi hedeflemektedir.

Çocukları destekleyerek;

- ✓ Onların topluma uyumunu en üst düzeye çıkarmayı,
- ✓ Gelişim geriliği yaşadığı alanlarda onları destekleyerek akranları ile arasındaki farkı en aza indirmeyi,
- ✓ Bağımsızlıklarını arttırmayı hedeflemektedir.

Hizmet uygulayanlar için;

- ✓ Engel veya risk durumu ortaya çıkmadan önce önlem almayı,
- ✓ Erken çocukluk özel eğitim programı hazırlamayı,
- ✓ Risk grubundaki çocukları belirleyerek onları erken müdahale programına almayı hedeflemektedir.

EÇÖE Hizmetleri Verilen Çocukların Yaş Aralığı Nedir?

- 0-3 yaş (0-36 ay) **Erken Çocukluk** Dönemi Özel Eğitim Hizmetleri,
- 3-6 Yaş (37-72 ay) **Okul Öncesi** Dönemde Özel Eğitim Hizmetleri.

EÇÖE'DE KİMLER GÖREV ALMAKTADIR?

- 1- Özel Eğitim Öğretmeni,
- 2- Erken Çocukluk Özel Eğitimcisi,
- 3- Hizmet Koordinatörü,
- 4- Okul Öncesi Öğretmeni,
- 5- İlkokul Öğretmenleri,
- 6- Çocuk Gelişim Uzmanı,,
- 7- Aile
- 8- Terapistler ve Diğer Hizmet Sağlayanlar:

- * Dil Konuşma Terapisti
- * Fizyoterapist
- * Odyolog
- * Psikolog
- * Doktorlar, hemşireler vb. görev almaktadır.

NEDEN ERKEN ÇOCUKLUK ÖZEL EĞİTİMİ ALINMALI?

Erken yaşlar tüm çocuklar için önemlidir. Bu yaştaki öğrenmeler çocuğun sonraki öğrenmelerine temel oluşturmaktadır.

Çocuğun öğrenmeleri gerçekleştirilebilmesi için gerekli ve öğrenme deneyimlerine tepki verdiği dönemler bulunmaktadır. Bu dönemlere kritik dönem denilmektedir. Örneğin okul döneminde okula gitmeyen çocukların okuma yazmayı öğrenmesi yetişkinlik döneminde daha zordur.

Öğrenme çevre ile bireyin ortak ürünüdür. Erken dönemde zengin veya yoksun bir çevre varlığı çocuğun gelişim üzerinde etkili olacaktır.

Erken eğitim programlarının sonuçlarına bakıldığında ise erken dönemde desteklenen çocukların okul dönemine geldiğinde daha kolay uyum sağladığı söylenebilir.

ERKEN ÇOCUKLUK ÖZEL EĞİTİM PROGRAMINDA EN ETKİLİ KİŞİ KİMDİR?

Biliyoruz ki çocuklar gün boyu en fazla aileleri ile zaman geçirmektedir. Bu durum göz önüne alındığında programda da en etkili kişilerin aileler olması beklenmektedir. Bu süreçte aile programa aktif olarak katılır ve çocukla nasıl çalışması gerektiğini öğrenir.

ÇOCUĞUMUN ÖZEL EĞİTİM İHTİYACI OLDUĞUNU NASIL ANLARIM?

Çocuğun özel eğitime ihtiyacı olup olmadığı tıbbi tanılama ve eğitsel değerlendirmeler sonucunda belirlenmektedir. Eğer siz böyle bir durum olduğunu düşünüyorsanız, üniversitelerdeki Çocuk ve Ruh Sağlığı ve Hastalıkları bölümüne veya Çocuk Psikiyatrisi bölümlerine başvurabilirsiniz. Değerlendirme sonucunda özel eğitim ihtiyacı olduğunu düşünülürse Çocuklar İçin Özel Gereksinim Raporu (ÇÖZGER) düzenlenebilir. Bu rapor ile Rehberlik ve Araştırma Merkezi (RAM)'ne başvuru yapabilirsiniz. Daha sonra RAM'da eğitsel değerlendirmesi yapılacak ve çocuk için gerekli eğitim planı oluşturulacaktır.

0-36 AY ARASINDA HANGİ EĞİTİMLERDEN YARARLANABİLİRİM?

0-36 ay aralığındaki çocuklar için MEB'in oluşturmuş olduğu "Erken Çocukluk Özel Eğitim Programı" bulunmaktadır. Veli kendi isteği ile bu programdan yararlanabilir. Bunun yanında özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde 2 saat bireysel destek eğitimden de yararlanabilmektedir.